

**Załącznik do Uchwały nr 1/2021
Zebrania Wiejskiego Sołectwa Biesal
z dnia 26.02. 2021 r.**

**Załącznik do Uchwały nr XXXIII/238/2021
Rady Gminy Gietrzwałd
z dnia 11.03.2021 r.**

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BIESAL

**Plan opracowali: Dariusz Welsyng i Andrzej Wasilewski
We współpracy ze:
Zdzisławem Sałackim
Jadwigą Julicką
Renatą Olwaszewską
Anną Wiśniewską
oraz mieszkańcami Biesala**

Spis treści

Wstęp

Rozdział I Charakterystyka miejscowości Biesal

- 1.1 Położenie i otoczenie wsi
 - 1.1.a Położenie miejscowości Biesal
 - 1.1.b Charakterystyka Gminy Gietrzwałd
- 1.2 Wygląd wsi i opis Sołectwa
- 1.3 Historia
- 1.4 Charakterystyka mieszkańców oraz funkcje wsi
 - 1.4.a Ludność Biesala
 - 1.4.b Poziom organizacji mieszkańców

Rozdział II Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

- 2.1 Zasoby geograficzno-przyrodnicze
- 2.2 Dziedzictwo kulturowe
 - 2.2.a Obiekty i tereny
 - 2.2.b Trasy rowerowe
- 2.3 Infrastruktura społeczna
- 2.4 Infrastruktura techniczna
- 2.5 Rolnictwo
- 2.6 Przedsiębiorczość
- 2.7 Działalność kulturalna i sportowa
- 2.8 Bezpieczeństwo publiczne

Rozdział III Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

- 3.1 Analiza SWOT
- 3.2 Nasza wizja rozwoju miejscowości

Rozdział IV Opis planowanych zadań i przedsięwzięć

- 4.1 Planowane zadania
- 4.2 Inne działania

Rozdział V Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Wstęp

W dniu 26 czerwca 2019 r. Rada Gminy Gietrzwałd podjęła uchwałę nr X/76/2019 w sprawie zgłoszenia Sołectwa Biesal i Gminy Gietrzwałd do współpracy z wykorzystaniem metody odnowy wsi w ramach inicjatywy Samorządu Województwa Warmińsko – Mazurskiego dotyczącej Odnowy Wsi Województwa Warmińsko – Mazurskiego od 2019 roku. Jedną z konsekwencji zgłoszenia było opracowanie planu odnowy miejscowości zawierającego: diagnozę zasobów wsi, analizę problemów, wizję i cele rozwoju miejscowości oraz wykaz zaplanowanych działań zmierzających do osiągnięcia celu wraz z planowanym terminem i kosztami ich realizacji.

Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości Biesal jest czynnikiem warunkującym możliwość aplikowania gminy o środki finansowe dla sołectwa Biesal na działania inwestycyjne z Programu Odnowa Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego „Wieś Warmii, Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć...” oraz innych programów, w tym finansowanych z budżetu Unii Europejskiej.

Jednym z celów Planu Odnowy Miejscowości jest pobudzenie mieszkańców do wspólnego działania na rzecz rozwoju wsi oraz uświadomienie ich roli w tworzeniu pomysłu na poprawę warunków życia miejsca, w którym zamieszkują. Realizacja zadań ujętych w dokumencie pozwoli na integrację lokalnej społeczności oraz przyniesie wymierne skutki dla rozwoju nie tylko miejscowości, ale też swoim zasięgiem obejmą całą Gminę.

Plan Odnowy Miejscowości ma charakter dokumentu programowego, który integruje potrzeby społeczności lokalnej w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego, w tym utrzymanie i rozwijanie krajobrazu wiejskiego, ładu społeczno-gospodarczego zawierającego diagnozę zasobów wsi, analizę problemów, wizję i cele rozwoju miejscowości oraz wykaz zaplanowanych działań zmierzających do osiągnięcia celu wraz z planowanym terminem i kosztami ich realizacji.

Dla miejscowości Biesal był już opracowany i przyjęty przez Zebranie Wiejskie oraz Radę Gminy Gietrzwałd plan odnowy uchwalony w 2009 roku i częściowo zmieniony w roku 2011. Wychodząc jednak naprzeciw istniejącym możliwościom pozyskania środków finansowych, kierując się nowymi potrzebami lokalnej społeczności oraz wizją i celami jej rozwoju, nastąpiła konieczność uaktualnienia dokumentu do obecnych realiów i oczekiwań mieszkańców.

Plan ma na celu:

- ➔ usystematyzowanie informacji o tym, co mamy i czego nie mamy (diagnoza i potrzeby),
- ➔ ułatwienie pozyskiwania funduszy na rozwój wsi,
- ➔ rozważenie, co leży w możliwościach sołectwa, a co wymaga pomocy z zewnątrz,
- ➔ wprowadzenie porządku w postrzeganiu wsi i planowanych działaniach oraz kształtowaniu wizerunku i wytyczaniu celów,
- ➔ dopasowanie rocznych inicjatyw do wieloletnich zamierzeń,
- ➔ podporządkowanie rocznych inicjatyw finansowanych z funduszu sołeckiego
- ➔ długofalowym celom rozwoju wsi.

Plan Odnowy Miejscowości Biesal został opracowany i przyjęty na lata 2021 – 2028 z perspektywą do 2030 roku. Powstał przy współudziale Grupy Odnowy Wsi, mieszkańców Biesala, Rady Sołeckiej i Rady Gminy Gietrzwałd.

Rozdział I **Charakterystyka miejscowości Biesal**

1.1 Położenie i otoczenie wsi

1.1.a Położenie miejscowości Biesal

Biesal położony jest w zachodniej części Pojezierza Mazurskiego w krainie określanej jako Mazury Zachodnie. Współrzędne geograficzne wsi to: 53° 43' 16" szerokości geograficznej północnej i 20° 11' 53" długości geograficznej wschodniej. Biesal administracyjnie należy do gminy Gietrzwałd w powiecie olsztyńskim w województwie warmińsko-mazurskim.

1.1.b Charakterystyka Gminy Gietrzwałd

Gmina Gietrzwałd położona jest w powiecie olsztyńskim w środkowej części województwa warmińsko-mazurskiego. Graniczy z gminami: Stawiguda, Olsztynek, Łukta, Ostróda i powiat ostródzki, Jonkowo oraz miastem Olsztyn. Powierzchnia ogólna gminy wynosi 174 km², z czego 49,2 % powierzchni stanowią lasy i grunty leśne. Teren gminy odznacza się wysokimi walorami przyrodniczymi dzięki urozmaiconej rzeźbie terenu, bogactwu jezior i rzek, interesującej i bogatej w gatunki florze i faunie oraz zróżnicowanej szacie roślinnej.

Tereny leśne gminy zarządzane są przez Nadleśnictwo Kudypy i Nadleśnictwo Stare Jabłonki. Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna zajmująca ponad 70% powierzchni leśnej. W zdecydowanej mniejszości występuje buk, brzoza, świerk, olcha i dąb. Lasy terenu gminy wchodziły w skład obszaru lasów wielofunkcyjnych tj. spełniających funkcje ochrony przyrody, rekreacji i turystyki oraz funkcje gospodarcze.

Największą rzeką przepływającą przez teren gminy jest Pasłęka. Drugą, co do wielkości jest rzeka Giłwa – prawy dopływ Pasłęki.

Istotnym elementem sieci hydrograficznej gminy są jeziora. Wszystkie znajdują się w dorzeczu Pasłęki. Wśród nich powierzchnią wyróżnia się jezioro Sarąg, a głębokością jezioro Łęguckie. Ponadto na terenie gminy udokumentowane zostały złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej i kredy jeziornej oraz wstępnie rozpoznano złoża torfów i kruszywa naturalnego. Surowce ilaste ceramiki budowlanej znajdują się w rejonie Łajs, natomiast kreda jeziorna występuje głównie w dolinach Giłwy i Pasłęki.

Gmina leży przy drodze krajowej E-16 przebiegającej ze wschodu na zachód województwa. W podobny sposób przebiega linia kolejowa Olsztyn-Toruń ze stacjami kolejowymi w miejscowościach Biesal, Unieszewo, Naterki.

Gmina obejmuje 22 sołectwa i 35 wsi. Największymi miejscowościami są: Unieszewo, Sząbruk, Biesal, Gietrzwałd.

Gospodarka na terenie gminy jest oparta na przetwórstwie surowców lokalnych w takich dziedzinach jak rolnictwo, leśnictwo, rybactwo. Lasy dostarczają drewna tartakom w Gietrzwałdzie, Naterkach, Biesalu i Dłużkach. Na terenie gminy nie ma zakładów przemysłowych, które mogłyby w sposób negatywny wpływać na czystość środowiska naturalnego.

Jedną z ważniejszych atrakcji turystycznych jest Sanktuarium Maryjne w Gietrzwałdzie z kościołem z XV wieku. Jest to znane w całej Polsce miejsce objawień Maryjnych i licznie odwiedzane miejsce pielgrzymkowe. Sanktuarium posiada własną bazę noclegową. Na uwagę zasługuje również kościół parafialny pod wezwaniem Św. Mikołaja i Św. Jana Ewangelisty w Sząbruku, kościół ewangelicki w Łęgutach, a także pałac w Grazymach, który funkcjonuje jako Dom Pomocy Społecznej. W gminie istnieją liczne ośrodki wypoczynkowe i gospodarstwa agroturystyczne, które są doskonałą bazą

dla rozwoju turystyki. Atrakcją gminy są również: pole golfowe w Naterkach, Osada Warmińska w Guzowym Piecu oraz Karczma Warmińska w Gietrzwałdzie.

Przyszłość gminy związana jest z turystyką, co pociąga za sobą wydatki inwestycyjne, mające na celu poprawę dróg i zapewnienie takich warunków, bez których turystyka nie mogłaby się rozwijać. Gmina Gietrzwałd znajduje się w bezpośrednim oddziaływaniu miasta Olsztyna, co widoczne jest w rozwoju poszczególnych funkcji gospodarczych. W gminie licznie osiedla się ludność z pobliskiego Olsztyna.

1.2 Wygląd wsi i opis Sołectwa

Zabudowa wsi ma charakter wielodrożny. Budynki są parterowe lub jednokondygnacyjne pokryte dachami spadzistymi. Zabudowa tworzy jednolity układ rozciągnięty wzdłuż dróg gminnych i lokalnych.

Najstarsza część Biesala położona jest wzdłuż drogi biegnącej lekkim łukiem ze wschodu na zachód, prawie równolegle do przebiegających na południe od niej torów kolejowych. Od strony wschodniej styka się z nią droga powiatowa Podlecki – Olsztynek i tu znajduje się pierwszy przejazd kolejowy, a w części zachodniej odchodzą od niej drogi do Bardunia i do Jadamin oraz droga do Podlejek. Za torami znajduje się stacja kolejowa, Ośrodek Zdrowia, apteka oraz niewielkie osiedle tzw. Zatorze. Stacja kolejowa znajduje się dokładnie pośrodku trasy kolejowej Olsztyn – Ostróda i wraz z zapleczem (kuźnia, wieża ciśnień, rampy, magazyn) pełniła w przeszłości ważną funkcję na tej trasie. Z charakterystycznych odnóg głównej ulicy wymienić trzeba ulicę (zwaną potocznie) Przedszkolną i ulicę (zwaną potocznie) Białe Domki. Na niewielkim wzgórzu w części zachodniej usadowiony został na początku XX wieku niewielki kościółek pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. Obok mieści się przykościelny cmentarz, w sąsiedztwie funkcjonuje cmentarz komunalny, a w odległości około stu metrów są pozostałości cmentarza ewangelickiego. Przy drodze w okolicach tzw. drugiego przejazdu kolejowego usytuowany jest niewielki reliktowy stawek, który sukcesywnie był i w dalszym ciągu będzie rewitalizowany i zagospodarowywany. Za przejazdem kolejowym znajduje się największa w gminie ferma indyków. Szkoła zajmuje prawie centralne miejsce we wsi i wąską działką opiera się o wzgórza z największą z nich tzw. Górką Żołnierską. Za szkołą znajduje się boisko „ORLIK”. Wieś posiada własne ujęcie wody, jest też skanalizowana. Ścieki odprowadzane są do miejscowej oczyszczalni.

Na północ od Biesala w odległości kilkuset metrów położone są Podlecki, miejscowość wchodząca w skład sołectwa Biesal. W części północno-zachodniej Biesala poprzez nową zabudowę następuje stopniowe przybliżanie się do sąsiada. Podlecki położone są wzdłuż doliny niewielkiego okresowego dopływu Pasłęki na skrzyżowaniu dróg Olsztyn–Ostróda (droga krajowa nr 16) i Olsztynek–Morąg (droga wojewódzka od Podlejek do Morąga i droga powiatowa od Podlejek do Olsztyńska). Droga nr 16 przebiega środkiem miejscowości i stanowi znaczną uciążliwość nie tylko dla kierowców, ale i dla mieszkańców.

1.3 Historia

Tereny, na których położony jest Biesal, w czasach prehistorycznych znajdowały się w strefie oddziaływań wielu przemijających kultur zajmujących się łowiectwem, pasterstwem, hodowlą i w niewielkiej części rolnictwem. Pozostałościami po nich są cmentarzyska kultury łużyckiej (Woryty), gockiej (Tomaryny), kurhany i grodziska. W literaturze archeologicznej (Okulicz) prezentowana jest znaleziona w Biesalu siekierka brązowa typu wschodnio-bałtyjskiego z trzeciej epoki brązu (1300-1000 lat p.n.e.).

W czasach poprzedzających sprowadzenie Krzyżaków ziemię tę zajmowały plemiona pruskie, a okolica Biesala znajdowała się na pograniczu Sasinów i Pogezan. Pozostałością po nich jest

staropruskie grodzisko nad jeziorem Bobrynek. Po podboju Prus w XIII wieku ziemie te weszły w skład Państwa Krzyżackiego.

Pierwsza wiadomość o Biesalu znajduje się w dokumencie komturii krzyżackiej w Ostródzie z roku 1416 i mówi o zniszczeniach wojennych 1410 roku we wsi Bysselyen. Wzmianka powyższa zaświadcza, że wieś istniała już pomimo braku formalnego dokumentu lokacyjnego. Wynika z tego, że albo wcześniejszy akt stracił na znaczeniu, albo istniała tu osada pruska nie objęta jeszcze aktem lokacyjnym. Położone w pobliżu wsie lokowane były w XIII i XIV wieku. Są to m. in.: Grazyimy (1289), Mańki (1340), Łęguty (1344), Tomaryny (1347), Makruty (1349), Rapaty (1352), Podlejski (1364). Lokacja Biesala została dokonana w 1484 roku. Komtur ostródzki Emmerich Draher nadał na prawie magdeburskim 12 włók ziemi w Bysselyen rycerzowi Macze z miejscowości Polowikan. Biesal jak i cała ta ziemia przechodził złożone koleje losu. W 1525 r. po likwidacji państwa zakonnego znalazł się w Prusach Książęcych. Powstałe w 1701 roku Królestwo Prus po zjednoczeniu Niemiec w 1871 r. weszło w skład Cesarstwa Niemieckiego. Aż do tego czasu wieś nie odgrywała prawdopodobnie większej roli wśród okolicznych podobnych miejscowości. Położona na skraju wielkich kompleksów leśnych, na pograniczu Prus Górnych i Warmii oferowała niewiele. Zajęcia ludności związane były głównie z rolnictwem, hodowlą, pozyskiwaniem zasobów leśnych. Przynależność w tamtym czasie do parafii ewangelickiej w Mańkach i brak własnego kościoła świadczy o niewielkim zaludnieniu. Wzdłuż północnego brzegu sporego jeszcze wtedy jeziora usadowiło się nie więcej jak trzydzieści domów.

W latach 1871-1873 zbudowano linię kolejową z Torunia do Wystruci. Odcinek Ostróda – Olsztyn ze stacją kolejową w Biesalu był ostatnim oddanym ogniwem tej trasy. Stało się to 15 sierpnia 1873 roku i dla rozwoju tej niewielkiej wsi miało decydujące znaczenie. Biesal stał się ośrodkiem zmian cywilizacyjnych w swojej okolicy. Powstawały nowe miejsca pracy związane z koleją, zbudowano cegielnię, tartak parowy, olejarnię, otwierano gościńce, karczmy, rozwijały się usługi, handel. Na początku XX wieku wybudowano ewangelicką kaplicę. W 1929 roku wieś była już zelektryfikowana. W tym czasie istniały tu instytucje użyteczności publicznej takie jak: gmina na czele z wójtem, szkoła, poczta, bank Biesalskiego Towarzystwa Kasowego. Ludność Biesala liczyła wtedy 540 osób. Po drugiej wojnie światowej Biesal (stosowano pierwotnie nazwę Bisuły) stał się jedną z 11 gmin powiatu ostródzkiego. W skład gminy wchodziły m.in. wsie: Podlejski, Tomaryny, Łęguty, Grazyimy, Rapaty, Kątno, Stare Jabłonki, Parwółki, Jadaminy, Śródką, Guzowy Piec, Mańki, Makruty, Tomaszyn. Po reformie administracji państwowej w 1973 roku znaczna część biesalskiej już wtedy gromady łącznie z Biesalem przeniesiona została do gminy Gietrzwałd w powiecie olsztyńskim.

1.4 Charakterystyka mieszkańców oraz funkcje wsi

1.4.a Ludność Biesala

W 1945 roku do Biesala zaczęli napływać osadnicy. Byli to przede wszystkim Polacy wywiezieni na roboty przymusowe, którzy nie mogli wracać do rodzinnych miejscowości. Drugą grupę stanowili mieszkańcy Mazowsza (W.Weyman, „Mówią domy Biesala”).

Tabela 1: Liczba mieszkańców miejscowości Biesal i Podlejski

Rok	Biesal	Podlejski
2014	608	78
2015	597	75
2016	592	73
2017	592	74
2018	593	72
2019	591	73
2020	585	76

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Gietrzwałdzie

Struktura wiekowa ludności wg grup ekonomicznych (dane na dzień 29.02.2020r.):

Biesal: 585 osób, w tym 278 mężczyzn i 307 kobiet

- w wieku przedprodukcyjnym: 108 osób, to 18,46 % ogólnej liczby
- w wieku produkcyjnym: 380 osób, to 64,96 % ogólnej liczby
- w wieku poprodukcyjnym: 97 osób, to 16,58 % ogólnej liczby

Podlejki: 76 osób, w tym 38 mężczyzn i 38 kobiet

- w wieku przedprodukcyjnym: 12 osób, to 15,79 % ogólnej liczby
- w wieku produkcyjnym: 49 osób, to 64,47 % ogólnej liczby
- w wieku poprodukcyjnym: 15 osób, to 19,74 % ogólnej liczby

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Gietrzwałdzie

Z powyższego wynika, iż w obydwu miejscowościach około 65 % mieszkańców jest w wieku produkcyjnym.

Do naszej miejscowości sprowadzają się nowi mieszkańcy, którzy osiedlają się na działkach wykupionych od osób prywatnych lub od Urzędu Gminy.

Mieszkańcom zapewniają pracę zakłady i ośrodki znajdujące się w Biesalu i w okolicznych miejscowościach: Zakład Hodowli Indyków INDYKPOL w Biesalu, Dom Pomocy Społecznej w Grażymach, Dom Seniora „Młodzi Duchem”, Zespół Szkolno- Przedszkolny w Biesalu, Sklep „Lewiatan”, PKP. Wiele osób dojeżdża do pracy, a młodzież szkolna do szkół do pobliskich miast: Olsztyna i Ostródy.

1.4.b Poziom organizacji mieszkańców

Wieś Biesal jest sołectwem, do którego należy również wieś Podlejski. Rada Sołecka powołana przez zebranie wiejskie jest podstawową formą organizacji mieszkańców. Poza tym w Biesalu działa „Stowarzyszenie Przyjaciół Biesala”, które jest organizatorem różnych imprez środowiskowych o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i integracyjnym, m. in. corocznych dożynek, wycieczek rowerowych, spotkań seniorów, itp.

We wsi Biesal istnieje również Ochotnicza Straż Pożarna pod patronatem Św. Floriana, która oprócz wykonywania podstawowych obowiązków angażuje się w organizację imprez rozrywkowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży (zawody rowerowe, zabawy).

Rozdział II Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Analizę zasobów sołectwa przeprowadzono na podstawie danych statystycznych oraz informacji zgromadzonych od mieszkańców przez Urząd Gminy w Gietrzwałdzie i Radę Sołecką w Biesalu. Zasoby sołectwa to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

2.1 Zasoby geograficzno-przyrodnicze

Krajobraz okolic Biesala ukształtowany został w zasadniczej części przed kilkunastoma tysiącami lat przez lądolód skandynawski. To tu między Pasłęką a Drwęcą od Nidzicy do Morąga sięgała faza pomorska ostatniego zlodowacenia. Lodowiec zostawił po sobie niezliczone ilości wyniesień moreny czołowej oraz faliste pagórki sandrowe. Wśród wzgórz morenowych w obniżeniach terenu powstało wiele jezior i oczek wodnych. W promieniu zaledwie kilku kilometrów od Biesala znajduje się ich

kilkanaście z największymi Isągiem (395 ha) na północy i Sarągiem (183 ha) na południowym wschodzie. Mniejsze jeziora to: Łęguckie, Mielnik, Łoby, Dłużki, Rapackie, Bobrynek, Guzowy Piec, Helgut, Parwółki, Parwółki Małe. Ponadto doliczyć się tu można kilkunastu pomniejszych jezior i zbiorników zastoiskowych oraz niezliczoną liczbę śródlęśnych i śródpolnych oczek wodnych. Bezpośrednio za Biesalem znajduje się zanikające już niedostępne jeziorko otoczone bagnami i podmokłymi łąkami. Działalność erozyjna i akumulacyjna spływających wód prowadziła do powstania rozległych dolin rzecznych, a w miejscach zastoiskowych do tworzenia się bagien i torfowisk. Znaczna część tych dolin to rynny subglacialne, na ogół głęboko (do 30-50 m) wcięte w obszary wysoczyznowe. Taka rynna biegnie od jeziora Isąg poprzez jezioro Mielnik, jeziora w Dłużkach (z odgałęzieniem do jez. Rapaty), jezioro Barduń i oba jeziora w Parwółkach (z odgałęzieniem do jez. Helgut). Drugą rynną subglacialną tworzy jezioro Sarąg ze znaczną częścią doliny Pasłęki.

Powierzchnie terenów wyniesionych położone są przeważnie na wysokościach 120-150 m n.p.m. z kulminacją ok. 175 m n.p.m. na południowy-zachód od Biesala. Natomiast główne doliny leżą na wysokościach 95-110 m n.p.m.

Miąższość utworów osadzonych w epoce lodowcowej jest zróżnicowana. Na terenie gminy wynosi przeważnie 100-150 m, ale w podczwartorzędowych dolinach występujących w rejonie Biesala dochodzi do 200-250 m. Podłoże podczwartorzędowe stanowią na ogół osady neogenu wykształcone w przewadze jako iły i mułki. Według podziału geologicznego obszar gminy leży w obrębie syneklizy perybałtyckiej, w jej strefie przejściowej do wyniesienia mazursko – suwalskiego. Prekambryjska platforma skał krystalicznych nadbudowana jest skałami osadowymi o miąższościach rzędu 1,8 – 2,2 km. Powierzchnia stropowa skał krystalicznych dość stromo zapada w kierunku zachodnim.

Na wschód od Biesala pobliska Pasłęka przełomami przebija wzgórza morenowe w okolicy Śródki tworząc następnie aż do Łęgut rozległą dolinę aluwialną. Na południu za stacją kolejową niedostępne bagna opasują wspomniane już wyżej jeziorko ostate w szczątkowej formie z dziewiętnastowiecznej akcji osuszania terenu pod budowę stacji i linii kolejowej. Na zachodzie przed ścianą lasów rapackich, a na północy środkiem wsi Podlejski przebiega duża w stosunku do płynącego tam okresowo strumyka dolina dawnego dopływu Pasłęki. W części biesalskiej doliny znajdują się liczne źródła i wsięki wód podziemnych.

Okolice Biesala to rozległe kompleksy leśne ciągnące się kilometrami na południe aż do Olsztyńka i Ostrowina, na zachodzie do Starych Jabłonek, na północy po Łukę i Tabórz. Wśród lasów położonych jest kilka śródlęśnych osad blisko związanych z Biesalem: Guzowy Piec, Parwółki, Jadaminy, Salminek, Barduń, Śródka, Mytelki. Dominującym gatunkiem jest sosna zajmująca ponad 70% powierzchni leśnej. Ponadto na kilkuprocentowych powierzchniach występuje buk, brzoza, świerk, olcha, dąb. Średni wiek drzewostanów wynosi około 54 lat. Okoliczne lasy wchodzi w skład obszaru lasów wielofunkcyjnych, tj. spełniających funkcje: ochrony przyrody, rekreacji i turystyki, produkcji drewna oraz zachowania bazy genetycznej ekotypów sosny. Gospodarkę leśną w tych kompleksach prowadzi Nadleśnictwo Stare Jabłonki.

Zarówno flora jak i fauna okolicy jest w swym zasadniczym charakterze typowa dla Pojezierza Mazurskiego. Z większych zwierząt żyją tu jelenie, sarny, dziki, lisy, zające, bobry, borsuki. Pojawiają się wędrownie wilki. Swoje gniazda mają tu m. in. orły bieliki, rybołowy, błotniak stawowy, myszolew, czaple, żurawie, bekasy. Wiele gatunków bytujących tu zwierząt podlega całkowitej bądź częściowej ochronie. W 1970 roku w celu ochrony bobra europejskiego utworzono rezerwat „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce” obejmujący ponad 4000 hektarów powierzchni. W skład rezerwatu wchodzi cała rzeka Pasłęka, część jej dopływów w tym najbliższe Jemiołówka i Piecówka oraz m.in. jeziora Sarąg, Łęguckie i Isąg. W rezerwacie prócz bobrów i ich siedlisk chronione jest też środowisko przyrodnicze, wody otwarte, bagna, torfowiska i lasy.

Biesalskie bagna i rozlewiska za stacją kolejową o powierzchni ponad 10 ha to teren lęgowy objęty ochroną gatunkową zwierząt, głównie ptaków oraz roślin. Ochronie podlegają: żuraw, błotniak, zimorodek, łabędź, wydra, paprotka zwyczajna, rosiczka, torfowce, widłaki. W niedalekim sąsiedztwie

Biesala projektowane są dwa rezerваты przyrodnicze: „Bobrynek” i „Gąsiory”. Przedmiotem ochrony w projektowanym rezerwacie „Bobrynek” ma być modelowy krajobraz młodoglacjalny: moreny czołowe, oz, bagna, jeziora rynnowe i wytopiskowe wraz z typową szatą roślinną o wysokim stopniu naturalności. Powierzchnia projektowanego rezerwatu wynosi 508,39 ha. Na południe od Parwówek projektowane jest utworzenie rezerwatu „Gąsiory” – dla ochrony mieszanego starodrzewu z udziałem dębu, sosny i buka. W obręb rezerwatu wejdą żyzne siedliska leśne o powierzchni 90,2 ha i jeziora Gąsiory o powierzchni 21,3 ha.

W obrębie Biesala i sąsiednich sołectw znajduje się kilkanaście obiektów uznanych przez Wojewodę Olsztyńskiego za pomniki przyrody. Pomnikami przyrody są pojedyncze drzewa, ich zgrupowania, aleje oraz głązy.

Obszar gminy Gietrzwałd znajduje się w ustanowionej strefie obszarów chronionego krajobrazu. Większość terenu objęto wzmożoną ochroną krajobrazu, a teren między Biesalem, Podlejkami i Łęgutami objęto umiarkowaną ochroną krajobrazu. Dodatkowo cenne fragmenty krajobrazu w pobliżu większych jezior objęto w ramach planu ochroną, jako zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

2.2 Dziedzictwo kulturowe

2.2.a Obiekty i tereny

W miejscowości usytuowane są kościół, szkoła, przedszkole, ośrodek zdrowia, straż pożarna, dom kultury z biblioteką publiczną i klubem Seniora, sklepy spożywczo-przemysłowe. Jednym z najstarszych obiektów jest budynek stacji kolejowej, który w chwili obecnej nie służy należycie mieszkańcom wsi, gdyż pozostaje zamknięty (brak kasy biletowej i poczekalni).

Ważniejsze obiekty przedstawiają poniższe fotografie:

Kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Biesalu (pocz. XX w.)

Budynek stacji kolejowej wraz z kuźnią, wieżą ciśnień, rampami i magazynem (II połowa XIX w.)

Dawna Wieża Ciśnień

Budynek Wiejskiego Domu Kultury w Biesalu i Klub Senior+

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Biesalu

Państwowe Przedszkole w Biesalu

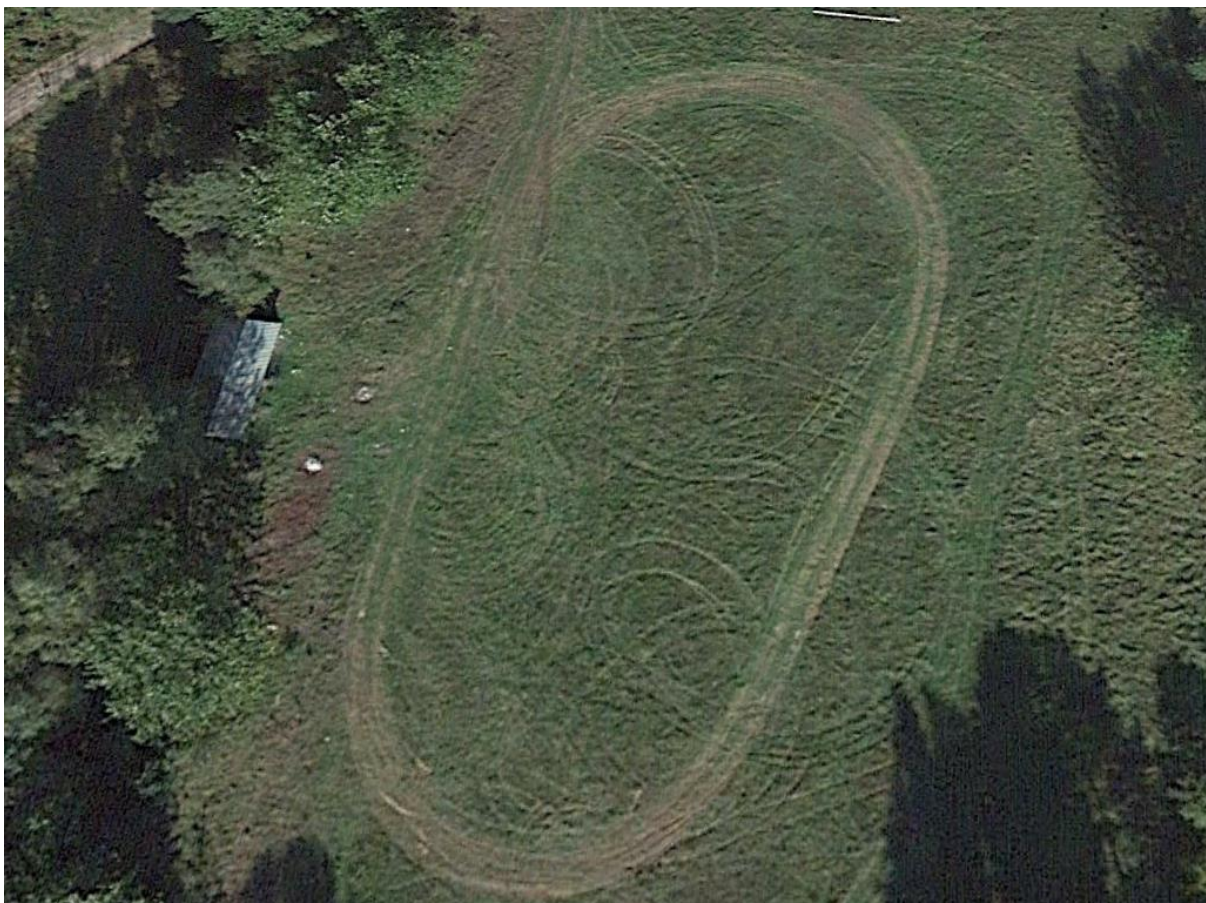
Ośrodek Zdrowia w Biesalu

Kapliczka św. Floriana i budynek OSP w Biesalu

Stawek w Biesalu

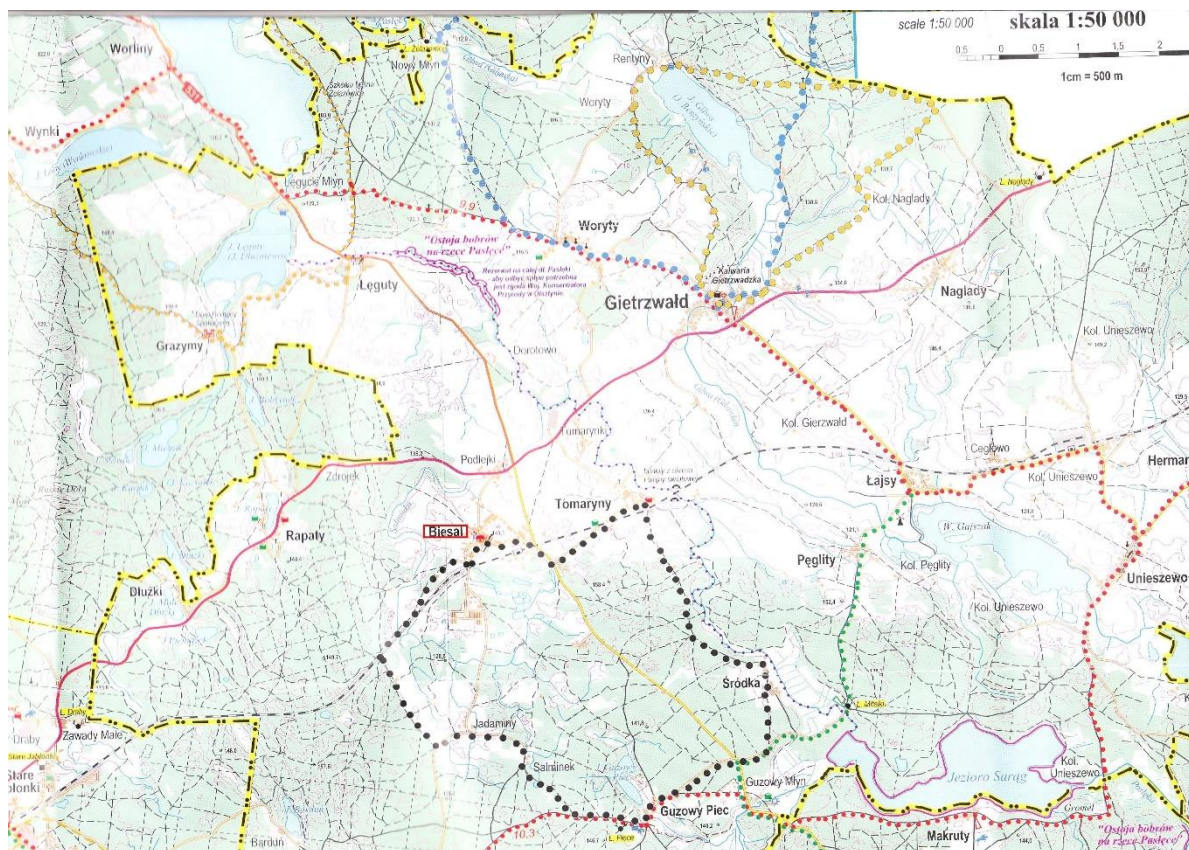

Stadion Leśny w Biesalu

2.2.b Trasy rowerowe

W okolicy Biesala jest wyznaczonych i opisanych kilka tras rowerowych o średniej lub łatwej skali trudności. Trasa pierwsza to „Szlak Pasłęki i jeziora Sarąg” o długości 24 km przebiegająca od Biesala do doliny Pasłęki w Tomarynach poprzez Śródkę i obiegająca jezioro Sarąg. Druga trasa o nazwie „Śladami leśnych osad” liczy 19 km (wariant 17 km) i biegnie poprzez osady leśne na południe od Biesala (Barduń, Parwółki, Jadaminy, Salminek, Guzowy Piec). Z połączenia części obu przedstawionych wyżej tras powstał gminny szlak rowerowy oznaczony na mapkach i w terenie kolorem czarnym. Trzecia trasa nosi nazwę „W krainie pruskiej magnaterii” i przebiega od Rapat poprzez Grazyń do Łęgut i z powrotem do Rapat. Trasa liczy 9 km i prezentuje krajobraz kulturowy od wczesnego średniowiecza poprzez dziedzictwo junkierskiej przeszłości tych ziem do postpegeerowskiej teraźniejszości. Omówione trasy zostały opisane w folderze „Trasy rowerowe okolic Biesala”. Przez miejscowości na wschód i południe od Biesala (Tomaryny, Śródkę, Guzowy Młyn, Guzowy Piec, Parwółki) biegnie zrekonstruowany już częściowo średniowieczny międzynarodowy szlak pielgrzymkowy „Szlak św. Jakuba” ciągnący się do Santiago de Compostela w Hiszpanii. Szlak oznakowany jest muszlą św. Jakuba i jest szlakiem pieszym, rowerowym i konnym.

Rozmieszczenie tras rowerowych

2.2 Infrastruktura społeczna

2.2.a Zespół Szkolno-Przedszkolny w Biesalu

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Biesalu swoim obwodem obejmuje 20 miejscowości, w tym małe osady leśne, bądź tereny popegeerowskie. W roku szkolnym 2018/2019 do ZSP w Biesalu uczęszczało: 100 dzieci w szkole i 42 w przedszkolu. Ponad 50% uczniów SP stanowią uczniowie dojeżdżający. Większość uczniów korzysta z dożywiania w szkole – część z nich z posiłków finansowanych przez GOPS w Gietrzwałdzie. Niektórzy otrzymują stypendia socjalne. Od 2015 roku dla uczniów wyróżniających się w nauce Rada Rodziców funduje stypendia naukowe. Środki na ten cel pochodzą z dobrowolnych wpłat darczyńców. Uczniowie Szkoły w Biesalu otrzymują również stypendium za wyniki w nauce przyznane przez Wójta Gminy Gietrzwałd. Uczniowie zaopatrywani są także w darmowe podręczniki (rządowy program „Wyprawka szkolna”). Wiele rodzin jest obecnie objętych Programem 500+. Najczęściej w rodzinie pracuje jedno z rodziców/opiekunów prawnych.

Budynek, w którym mieści się szkoła podstawowa w 2004 roku został poddany termomodernizacji (ocieplenie ścian, wymiana stolarki okiennej, wykonanie instalacji CO wraz z kotłownią) dzięki dofinansowaniu z Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich ze środków Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju. Rok później została wykonana nadbudowa o jedną kondygnację nad częścią budynku szkolnego i tak powstały dodatkowe klasy, sanitariaty i część rekreacyjna. W roku 2014 został oddany do użytku Zespół Boisk Sportowych „Orlik 2012” i parking przyszkolny, a w roku 2017 zmodernizowano system ogrzewania szkoły w ramach projektu „Zmiana sposobu ogrzewania wraz z modernizacją kotłowni w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Biesalu” dofinansowanego ze środków

Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

W szkole działają koła zainteresowań: informatyczne, czytelnicze, OTOP „Zimorodek”, sportowe, Szkolne Koło Wolontariatu, koło PCK, zajęcia muzyczne. Wielu uczniów bierze udział w licznie organizowanych konkursach przedmiotowych, Konkurs Matematyczny Kangur Europejski, Międzyszkolne Konkursy Ortograficzne, Powiatowy Konkurs Języka Angielskiego, Konkurs „Artystą Być”) oraz zawodach sportowych na szczeblu szkolnym, międzyszkolnym i powiatowym. Szkoła jest zaangażowana w wiele programów, konkursów, akcji i kampanii edukacyjnych. Zdobywa też wiele certyfikatów i dyplomów, bierze udział w akcjach i projektach edukacyjnych krajowych i międzynarodowych.

W latach 2017 – 2019 szkoła realizowała projekt edukacyjny „Kreatywnie i twórczo – nowy wymiar edukacji w Biesalu” w partnerstwie z Elbląskim Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Pozarządowych Oddział Olsztyn i Gminą Gietrzwałd, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Zajęcia odbywały się równolegle w dwóch grupach wiekowych. Były to m.in. zajęcia edukacyjne i dydaktyczno-wyrównawcze z zakresu matematyki, przyrody, robotyki, dziennikarstwa i fotografii. W ramach projektu w szkole wyposażono 3 pracownie. Szkoła aktywnie włącza się w projekty językowe europejskich fundacji i stowarzyszeń.

W przedszkolu realizowany jest projekt „Kreatywne przedszkolaki mogą osiągnąć wszystko o czym marzą”. Jest to projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany jest z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach działania 2.1 „Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej”.

2.3.b Wiejski Dom Kultury w Biesalu

W miejscowości działa Wiejski Dom Kultury wraz z Klubem Seniora. Mieści się w przedwojennym, podniszczonym budynku, który położony jest wzdłuż głównej drogi biegnącej przez wieś. Dom Kultury prowadzi szeroko zakrojoną działalność artystyczną, animatorską, etnograficzną oraz sportowo-rekreacyjną. W ośrodku działa kółko teatralne, siłownia. Dużą wagę przykładają do pracy na rzecz dzieci i młodzieży. Prowadzone są dodatkowe działania kulturalne i edukacyjne, a należą do nich: półkolonie letnie, ferie zimowe dla dzieci i młodzieży, spotkania autorskie, głośne czytanie, zajęcia artystyczne, wycieczki piesze i rowerowe, dbałość o miejscowy cmentarz ewangelicki. Współorganizowane są imprezy o zasięgu lokalnym m.in. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Mazurskie Dożynki, Mazurski Piknik Rodzinny, Turnieje Wsi.

2.3.c Służba zdrowia

Na terenie sołectwa funkcjonuje NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego czynna od 8.00 do 18.00. W godzinach nocnych, tj. od 19.00 do 7.00 rano oraz w niedzielę, święta i dni ustawowo wolne od pracy opiekę w razie nagłych zachorowań pełni Ambulatorium Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie, które też pełni opiekę wyjazdową. Opieką lekarską objęte są osoby zadeklarowane do lekarzy NZOZ w Biesalu oraz każda osoba wymagająca opieki lekarskiej, a znajdującą się na naszym terenie.

W ośrodku zdrowia funkcjonuje także Indywidualna Praktyka Lekarska Gabinet Stomatologiczny, Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej ”SALUMAR” S.C. Pacjenci korzystają też z opieki pielęgniarki rodzinnej, pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania, a z opieki specjalistycznej – u lekarzy specjalistów w nieodległym Olsztynie.

Wyższy standard usług medycznych zapewniło w minionych latach zrealizowanie przez Gminę Gietrzwałd inwestycji pn. „Modernizacja i rozbudowa Ośrodków Zdrowia w Gietrzwałdzie i w Biesalu”. Od tego czasu mieszkańcy i prowadzący praktykę w Ośrodku

Zdrowia w Biesalu lekarze korzystają z nowych gabinetów i apteki. Zrealizowany projekt przyczynić ma się przede wszystkim do podniesienia standardu świadczonych usług medycznych przez lokalne ośrodki zdrowia działające na terenie gminy. Wyższy standard usług medycznych na podstawowym poziomie powodować ma systematyczny wzrost rozwoju społeczno-gospodarczego oraz warunków życia mieszkańców. Usługi medyczne są sprawą priorytetową, a na obszarach wiejskich potrzeba ta jest znacznie większa z racji istniejących utrudnień w dostępie do szpitali, czy specjalistycznych przychodni. Realizacja projektu była zatem konieczna w celu umożliwienia mieszkańcom Biesala korzystania z odpowiedniej infrastruktury ochrony zdrowia na terenie ich miejsca zamieszkania. Poprawa stanu budynków oraz jakości wyposażenia pomieszczeń, wpływają bowiem nie tylko na funkcjonowanie ośrodków, ale także bezpośrednio na zadowolenie pacjentów z otrzymanych usług. Realizacja projektu przyczyniła się m.in. do zlikwidowania barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich.

2.4 Infrastruktura techniczna

2.4.a Komunikacja

Przez teren sołectwa przechodzą trzy drogi utwardzone: droga krajowa nr 16 Olsztyn Ostróda (we wsi Podlejski), droga powiatowa nr 1425 N relacji Olsztynek – Podlejski, droga lokalna przebiegająca przez centrum wsi, droga od plebani do Podlejski obecnie jest w trakcie modernizacji, droga ta stanie się z drogi gruntowej, drogą asfaltową. Pozostałe drogi wiejskie to drogi gruntowe nieutwardzone. Odcinek drogi powiatowej Biesal –Podlejski został wyremontowany w 2008 r. W 2019 roku zaczęła się naprawa głównej drogi od przejazdu kolejowego do zakrętu przy plebani wraz z biegnącym wzdłuż chodnikiem. Na wskazanym odcinku zostały położone dwie warstwy masy bitumicznej i ułożono nowy chodnik. Remont nie objął odcinka od plebani do osiedla przy fermie drobiu.

Biesal leży na szlaku kolejowym Olsztyn –Toruń. Szlak jest zelektryfikowany i dobrze utrzymany. W miejscowości znajdują się dwa przejazdy kolejowe strzeżone.

Remontu wymaga budynek dworca pochodzący z II połowy XIX w., który w obecnym stanie nie nadaje się do użytku i pozostaje zamknięty (w planach jest przejęcie od PKP budynków stacyjnych przez Gminę Gietrzwałd). W 2018 roku wyremontowane i przystosowane do obowiązujących standardów zostały dwa perony kolejowe.

2.4.b Gospodarka wodno- ściekowa

Wieś jest zwodociągowana i skanalizowana w zwartej części zabudowy, tylko nieliczne budynki w zabudowie kolonijnej pozbawione są dostępu do sieci. Wieś posiada własną stację uzdatniania wody i oczyszczalnię ścieków. Sieć wodociągową wybudowano w latach 80- tych. Stacja uzdatniania wody zaopatruje w wodę także okoliczne miejscowości. Wodociąg ma długość 4 km czynnej sieci, długość przyłączy 2,5 km (103 przyłącza). Kanalizacja - 7,4 km (96 przyłączy).

2.4.c Gospodarka odpadami

Zgodnie z nowymi przepisami mieszkańcy zobowiązani są do selektywnej zbiórki odpadów. Organizacją zbiórki odpadów zajmuje się Urząd Gminy w Gietrzwałdzie, a zbiórką i wywozem odpadów zajmuje się wybrana w drodze przetargu firma. W Gietrzwałdzie działa PSZOK (punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych). Każdy mieszkaniowiec gminy może przywieźć tu odpady, które nie są odbierane w systemie workowym.

2.4.d Zaopatrzenie w ciepło i gaz

W Biesalu nie ma dostępu do gazu sieciowego, natomiast trwają zaawansowane rozmowy dotyczące położenia sieci gazowej na terenie miejscowości. Prawdopodobny termin podłączenia do sieci to 2022 rok. Zaopatrzenie w ciepło opiera się głównie na indywidualnym sposobie ogrzewania. Mieszkańcy wykorzystują jako paliwo przede wszystkim węgiel i drewno, w dalszej kolejności jest pelet i gaz ciekły.

2.4.e Energetyka

Energia elektryczna dostarczana jest do kilku stacji transformatorowych ze strony Ostródy, a następnie przetwarzana i siecią niskiego napięcia rozprowadzana na terenie miejscowości.

2.4.f Telekomunikacja

Obsługę mieszkańców Biesala w zakresie usług teleinformatycznych prowadzi operator Orange Polska S.A. Operator niestety nie posiada łącza światłowodowego, obsługuje abonentów indywidualnych oraz większość instytucji, w zakresie telefonii stacjonarnej i usług internetowych. W Biesalu znajduje się łącze dostępowe ze światłowodem wybudowane z programu Cyfryzacji Polski Wschodniej w 2015 roku, pod które podłączona jest szkoła. Część mieszkańców korzysta z usług operatorów sieci komórkowych.

2.5 Rolnictwo

W miejscowości nie ma indywidualnych gospodarstw rolnych, a grunty orne są dzierżawione przez Gospodarstwo Rolne ROLAJSY.

2.6 Przedsiębiorczość

Na terenie wsi funkcjonują dwa małe zakłady produkcyjne produkujące piece centralnego ogrzewania oraz zakład hodowli indyków, który jest filią zakładu INDYKPOL z siedzibą w Olsztynie. Jest tu także zakład stolarski, zakłady usługowe i działają dwa sklepy spożywczo- przemysłowe. Brakuje punktu gastronomicznego np. baru, kawiarni itp. W Biesalu i w sąsiednich miejscowościach prowadzone są gospodarstwa agroturystyczne.

2.7 Działalność kulturalna i sportowa

2.7.a Działalność kulturalna

Dom kultury, szkoła i przedszkole prowadzą szeroko zakrojoną działalność kulturalną, edukacyjną i rekreacyjną. Rada Sołecka jest inicjatorem lub współorganizatorem wielu imprez o zasięgu lokalnym. Rada współpracuje ze wszystkimi miejscowymi i gminnymi organizacjami i instytucjami.

Ważniejsze imprezy i przedsięwzięcia organizowane w naszej miejscowości:

- Mazurskie Dożynki – wrzesień
- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy – styczeń
- Piknik Mazurski – czerwiec
- Rajd rowerowy na Dzień Dziecka – czerwiec
- Rajd Rowerowy Szlakiem św. Jakuba – maj
- Wyścigi rowerowe – maj
- Dzień Wiosny – marzec

- Dni Ziemi – kwiecień
- Dzień Kobiet – marzec
- Dzień Matki – maj
- Grzybobranie – wrzesień
- Święto Pieczonego Ziemniaka – wrzesień
- „Choinka” w szkole i przedszkolu i w WDK – grudzień
- Jasełka, wieczór śpiewania kolend – grudzień
- Warsztaty plastyczne i Kiermasze Świąteczne – marzec, grudzień
- Półkolonie i półzimowiska w szkole i w domu kultury
- Klub Seniora (Senior +)

Większość tych przedsięwzięć organizowana jest corocznie.

2.7.b Działalność sportowa

W Szkole Podstawowej działa Szkolny Klub Sportowy zajmujący się organizacją zawodów szkolnych, przygotowaniem uczniów i uczestnictwem w rozgrywkach i zawodach międzyszkolnych. Swoją działalność prowadzi w oparciu o zaplecze w postaci sali gimnastycznej o wymiarach 12 x 24 m, gdzie prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego i pozalekcyjne zajęcia rekreacyjno-sportowe. Przy szkole w 2012 roku został oddany do użytku kompleks boisk „Orlik”, który bardzo poprawił warunki i standardy zajęć sportowych i rekreacyjnych. Boiska „Orlik” dostępne są dla szerokiego grona społeczności lokalnej i nie tylko. Na Orliku organizowany jest Gminny turniej tenisa ziemnego, zajęcia rekreacyjno-sportowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych, rozgrywki i turnieje piłki nożnej, koszykówki organizowane przez Animatora Sportu. Tu tymczasowo odbywają się treningi drużyny żeńskiej i drużyny męskiej Klubu Sportowego Rugby Gietrzwałd.

2.9 Bezpieczeństwo publiczne

Najbliższy posterunek policji znajduje się w Gietrzwałdzie.

Ochotnicza Straż Pożarna w Biesalu – powstała w 1945 roku. Jednak pierwsze wzmianki o straży pożarnej w Biesalu (wtedy Biessellen) pochodzą już z 1911r, ale za datę powstania uważa się tę powojenną. Wtedy przejęto przedwojenny budynek remizy wraz z wyposażeniem. Znajdował się on przy drodze w pobliżu domu parafialnego. Budynek składał się z dwóch części: murowanej i drewnianej. W części murowanej znajdowała się sikawka ręczna z pompą na podwoziu ciągniętym przez dwa konie, mosiężne, błyszczące hełmy, toporki, węże do prądownicy i węże ssawne. W części drewnianej stały 500-litrowe beczki do przewożenia wody ciągnięte przez jednego konia.

W latach 60. rozpoczęto w czynie społecznym budowę obecnej strażnicy na posesji nr 15. Remiza powstała w ciągu jednego letniego sezonu na początku lat 70. Dziś strażnica to nie tylko garaż i warsztat czy magazyn sprzętu pożarniczego. Znajduje się tam też świetlica. Obok straży pod wiatą odbywają się festyny i okolicznościowe imprezy dla ludności Biesala. Do 1972 r. komendantem OSP Biesal był Wacław Grzegorzewski. Kolejnym komendantem wybrano Mieczysława Andrzejewskiego. Po nim w 1990r komendantem został Stanisław Kowalczyk. Za kadencji druha Kowalczyka powstała przy straży kapliczka św. Floriana oraz wiatą przy remizie. Rozpoczęto coroczne wyścigi rowerowe z okazji Dnia Strażaka, które organizowane są do dziś. Ufundowany został też sztandar naszej jednostki jako pierwszy w gminie. Dziś komendantem jest Radosław Kłoda, prezesem Marek Kasperek.

Rozdział III Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

3.1 Analiza SWOT

W procesie opracowywania Planu Odnowy Miejscowości niezbędne jest dokonanie tzw. Analizy SWOT. Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanej informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- * S (Strengths) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- * W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- * O (Opportunities) – szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- * T (Threats) – zagrożenia: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

W niektórych wykładniach mówi się: mocne strony i słabe strony, to czynniki wewnętrzne, szanse i zagrożenia — to czynniki zewnętrzne. W innej interpretacji: mocne strony i słabe strony to cechy stanu obecnego, a szanse i zagrożenia, to spodziewane zjawiska przyszłe. Wreszcie u niektórych autorów: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Mocne Strony

1. Atrakcyjne położenie komunikacyjne (bliskość drogi nr 16 Ostróda– Olsztyn, drogi Olsztynek-Morąg, szlak kolejowy ze stacją PKP).
2. Dużo lasów, ciekawa szata przyrodnicza, czyste powietrze.
3. Bliskość czystych jezior i rzeki Pasłęki.
4. Urozmaicona rzeźba terenu, wytyczone i oznaczone szlaki rowerowe łączące się ze Szlakiem Jakubowym.
5. Siedliska ptactwa chronionego - ptactwo wodne/bekasy, czapla siwa, żurawie, gniazdowanie orlika.
6. Bliskość Sanktuarium Maryjnego w Gietrzwałdzie.
7. Dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych.
8. Lokalizacja obiektów użyteczności publicznej: dom kultury, Klub Seniora, szkolna biblioteka, szkoła z salą gimnastyczną i zespołem boisk „Orlik”, plac zabaw, przedszkole, ośrodek zdrowia, dom seniora Młodzi Duchem, kościół, OSP, sklepy spożywcze, gospodarstwo agroturystyczne, warsztat samochodowy.
9. Stowarzyszenie Przyjaciół Biesala.
10. Tereny przeznaczone pod zabudowę.
11. Dobre wyposażenie w podstawową infrastrukturę techniczną: wodociąg, sieci energetyczne, kanalizacja sanitarna.
12. Ciekawa historia i tradycje.

Słabe Strony

1. Niezadowalający stan dróg lokalnych /gminnych/.
2. Niebezpieczeństwo w ruchu pieszch na drodze powiatowej Biesal - Podlejski i Biesal - Dom Seniora Młodzi Duchem.
3. Brak oznakowania pionowego i poziomego, niedostateczna ilość chodników, brak parkingów, zbyt mała ilość punktów oświetleniowych.
4. Zły stan drogi do stacji PKP.
5. Brak kanalizacji i wodociągów w zabudowie kolonijnej wsi.
6. Brak sieci gazowej.
7. Brak obiektów gastronomiczno-usługowych /kawiarenka, klub itp./
8. Wymagająca poprawy estetyka wsi.
9. Niezadawalająca integracja środowiska lokalnego – niewielkie zaangażowanie w sprawy wsi.
10. Niewystarczająca promocja walorów miejscowości i jej otoczenia (w tym np. w Internecie)
11. Spadająca demografia (starzenie się społeczeństwa)
12. Brak żłobka.
13. Brak miejsc pracy.
14. Nieekologiczne źródła ogrzewania.

Szanse

1. Lokalizacja przyciągająca nowych mieszkańców i turystów.
2. Rozbudowa wsi – budownictwo mieszkaniowe.
3. Możliwość wykorzystania walorów przyrodniczych do celów turystycznych.
4. Organizacja corocznych imprez rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych i towarzyskich.
5. Edukacja dzieci i dorosłych.
6. Kultywowanie tradycji regionalnych.
7. Promocja wsi.
8. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na cele wsi.
9. Zwiększanie dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej.
10. Tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową.
11. Przychylność władz gminnych do realizacji przyszłych przedsięwzięć.
12. Organizacja transportu podmiejskiego autobusowego do Olsztyna i Ostródy
13. Utworzenie wsi tematycznej.

Zagrożenia

1. Zagrożenie przestępczością /kradzieże, wandalizm itp./
2. Alkoholizm.
3. Bezrobocie.
4. Wyjazdy z miejscowości młodych osób w poszukiwaniu pracy.
5. Niskie dochody w wielu gospodarstwach domowych.
6. Słaba integracja mieszkańców wsi i dość niski stopień zaangażowania społecznego u części mieszkańców.
7. Zbyt mało usług dla ludności.
8. Słaba wymiana międzypokoleniowa tradycji rodzinnych regionalnych.

3.2 Nasza wizja rozwoju miejscowości

3.2.a Dlaczego chcemy odnowy wsi?

1. Nasza wieś ma wszelkie szanse rozwojowe – wiele atrakcyjnych terenów inwestycyjnych w naszym sołectwie.
2. Nowi mieszkańcy znajdą tu dobre zaplecze inwestycyjne, a także spokój i kameralność oraz życzliwych sąsiadów.
3. Chcemy żyć w pięknym estetycznym otoczeniu.
4. Chcemy się jeszcze lepiej poznać i zintegrować.
5. Chcemy poprawić warunki codziennego życia, wyrównać nasze szanse z miastem i większymi ośrodkami naszej gminy.
6. Chcemy zapewnić dobre warunki życia i rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych.
7. Chcemy skorzystać z okazji sfinansowania naszych planów i zamierzeń np. poprzez pomoc unijną.
8. Chcemy dążyć do wyeliminowania zagrożeń i słabych stron naszej miejscowości.

3.2.b Nasza wizja – jakie ma być nasze życie?

Biesal będzie:

- wsią nowoczesną, bezpieczną i wygodną – z kanalizacją, dobrymi drogami, chodnikami, oświetlonymi ulicami, przystankiem autobusowym, sklepami, punktem gastronomicznym,
- parkiem tematycznym w środku miejscowości o tematyce astronomicznej, małym obserwatorium astronomicznym, z wieloma nowymi domami. Dobrze zorganizowanymi i wyposażonymi: przedszkolem, szkołą i domem kultury oraz punktem bibliotecznym,
- wsią zadbaną i czystą, z estetycznymi domami, pięknymi ogrodami, dobrze zagospodarowanym terenem wokół domu kultury – centrum naszego społecznego życia, nowymi parkingami,
- dawał szansę na wypoczynek, sport i rekreację dla dzieci i młodzieży (kompleks sportowo rekreacyjny z nowoczesnym boiskiem służący całej naszej społeczności, plac zabaw dla dzieci, miejsce wypoczynku dla całej wsi),
- wsią zintegrowaną, z aktywną i nowoczesną społecznością (zadbamy o wysoką świadomość ekologiczną, o nasze wykształcenie – kursy, szkolenia, będziemy jak dotąd organizować wspólne zabawy i festyny),
- wsią dbającą o dzieci, młodzież i seniorów, a także integrującą wszystkich nowo przybyłych, tak by każdy mieszkaniec czuł się ważnym członkiem naszej społeczności i miał jak najlepsze warunki do rozwoju,
- wsią dbającą o zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych, zachowującą kameralną, przyjazną skalę urbanistyczną, eksponującą swoje zabytki i otaczający naturalny krajobraz, dbającą o tereny wymagające ochrony ze względu na ciekawą faunę i florę.

Dla realizacji naszej wizji konieczne będzie także zaangażowanie i współdziałanie władz samorządowych Gminy Gietrzwałd, zwłaszcza w działaniach wymagających znacznego wkładu finansowego. Biesal dzięki działaniom własnym, wspomagany przez Gminę oraz fundusze zewnętrzne może stać się atrakcyjnym miejscem zamieszkania, ale także miejscem wycieczek i przystankiem na turystycznych trasach.

Rozdział IV Opis planowanych zadań i przedsięwzięć

4.1 Planowane zadania

	Zadanie nr 1
Nazwa zadania	Dalsza modernizacja Domu Kultury, w tym nowe funkcjonalne rozwiązania lokalowe, oraz zagospodarowanie terenu wokół budynku.
Cel	Poprawa warunków spędzania wolnego czasu dzieci, młodzieży i dorosłych.
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	Dom kultury jest miejscem pobytu dzieci po zajęciach szkolnych, miejscem spotkań młodzieży i dorosłych. Mieści się tu też środowiskowy Klub Seniora. Natychmiastowej modernizacji wymagają pomieszczenia sanitarne i schody wewnętrzne. Istnieje także potrzeba budowy zaplecza kuchennego przy sali widowiskowej, aby pełniej wykorzystywać lokum domu kultury na organizację imprez o szerszym zasięgu. Uporządkowanie terenu przyległego do budynku, oraz postawienie wiaty ogniskowej.
Harmonogram realizacji	2021-2028
Koszt i źródła finansowania	Gmina Gietrzwałd, środki zewnętrzne.

	Zadanie nr 2
Nazwa zadania	Uruchomienie istniejących i umieszczenie dodatkowych punktów oświetleniowych przy wskazanych budynkach i ulicach.
Cel	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	Obecnie teren wokół stacji uzdatniania wody jak i przy sąsiadujących posesjach pozostaje nieoświetlony, co utrudnia komunikację w godzinach wieczornych oraz wpływa na bezpieczeństwo funkcjonowania stacji. Konieczne jest także umieszczenie dodatkowych punktów oświetleniowych przy innych budynkach nowo wybudowanych, jak i już istniejących.
Harmonogram realizacji	2021- 2028
Koszt i źródła finansowania	Gmina Gietrzwałd, Rada Sołecka w Biesalu, środki zewnętrzne

	Zadanie nr 3
Nazwa zadania	Naprawa i konserwacja oraz doposażenie placu zabaw dla dzieci
Cel	Poprawa warunków spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży przez zapewnienie im bezpiecznego spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu na dobrze zagospodarowanym i wyposażonym w atestowane sprzęty na placu zabaw.
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	W miejscowości funkcjonuje plac zabaw dający możliwość wypoczynku i rekreacji na świeżym powietrzu. Przedmiotem zadania jest doposażenie placu zabaw w nowe urządzenia posiadające atest bezpiecznego użytkowania. Naprawa i konserwacja istniejących urządzeń i ogrodzenia na placu zabaw.
Harmonogram realizacji	2021-2028
Koszt i źródła finansowania	Gmina Gietrzwałd – Rada Sołecka, środki zewnętrzne

	Zadanie nr 4
Nazwa zadania	Modernizacja dróg lokalnych w miejscowości w Sołectwie
Cel	Poprawa infrastruktury komunikacyjnej, bezpieczeństwa ruchu oraz estetyki miejscowości
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	Naprawa i modernizacja dróg gminnych w naszym Sołectwie. Są to prawie wyłącznie drogi gruntowe, ulegające znacznej degradacji po okresie zimowym i po każdych większych opadach utrudniające mieszkańcom poruszanie się pojazdami i pieszo. Długość dróg do modernizacji to ponad 10 km.
Harmonogram realizacji	2021-2028
Koszt i źródła finansowania	Gmina Gietrzwałd, środki zewnętrzne

	Zadanie nr 5
Nazwa zadania	Rewitalizacja i zagospodarowanie miejscowego Stawku.
Cel	Podnoszenie atrakcyjności miejscowości, stworzenie miejsca do aktywnego spędzania wolnego czasu.
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	W chwili obecnej miejsce to mimo wcześniejszych prób rewitalizacji nie spełnia wymogów funkcjonalnych i estetycznych. Zakres prac to: pogłębienie, oczyszczenie, umocnienie brzegów i zagospodarowanie terenu, dokończenie chodnika,
Harmonogram realizacji	2021-2028
Koszt i źródła finansowania	Gmina Gietrzwałd – Rada Sołecka w Biesalu, inne projekty i konkursy.

Zadanie nr 6	
Nazwa zadania	Budowa trasy pieszo-rowerowej wzdłuż drogi nr 1425 N od miejscowości Podlejski do przejazdu kolejowego w Biesalu i od przejazdu kolejowego do Domu Seniora Młodzi Duchem w Biesalu
Cel	Zapewnienie bezpieczeństwa pieszym oraz poprawa bezpieczeństwa kierowcom użytkowników w/w drogi, zapewnienie bezpieczeństwa dojeżdżającym do pracy w Domu Seniora i licznym podróżnym odwiedzającym pensjonariuszy
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	Droga powiatowa 1425 N na odcinku ok.600m rozdziela obszar zabudowany części Biesala i kolonii Tomaryny i dla mieszkających tu osób stanowi jedyny możliwy ciąg komunikacyjny. Komunikacja piesza w obu kierunkach odbywa się skrajem jezdni, a niewielkie pobocze ograniczone jest rosnącymi po obu stronach drzewami i rowem odwodnieniowym. Wzmożony ruch pieszych odbywa się też od przejazdu kolejowego w kierunku Domu Seniora Młodzi Duchem i pobliskiego schroniska dla zwierząt (wolontariusze). W znacznej części droga nie posiada oświetlenia ulicznego. Bezpośrednio za drzewami znajduje się szeroki rów odwodnieniowy przylegający do zamieszkałych posesji. Realizacja zadania polegałaby na ułożeniu kanalizacji deszczowej wzdłuż jezdni w miejscu rowów odwodnieniowych i ułożeniu chodnika z wydzieloną ścieżką rowerową oraz zamontowaniem oświetlenia ulicznego.
Harmonogram realizacji	Realizacja zadania może przebiegać jedno lub dwuetapowo w szerszym lub węższym zakresie. Lata 2021-2028
Koszt i źródła finansowania	Środki zewnętrzne, Gmina Gietrzwałd, Rada Sołecka w Biesalu, Rada Sołecka w Tomarynach, Starostwo Powiatowe

Zadanie nr 7	
Nazwa zadania	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej osiedla mieszkalnego przy fermie drobiu
Cel	Zaprojektowanie, uporządkowanie i poprawa warunków bezpiecznego funkcjonowania osiedla i ich mieszkańców.
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	Na terenie osiedla mieszka spora część rodzin z małymi dziećmi. Jest potrzeba zagospodarowania tego terenu dla potrzeb jego mieszkańców. Wybudowanie drogi i chodnika do przejazdu kolejowego oraz zainstalowanie oświetlenia na terenie osiedla i wzdłuż drogi.
Harmonogram realizacji	2021-2028
Koszt i źródła finansowania	Gmina Gietrzwałd, Fundusz Sołecki, środki zewnętrzne

	Zadanie nr 8
Nazwa zadania	Modernizacja obiektu OSP w Biesalu, ogrodzenie terenu, doposażenie jednostki strażackiej.
Cel	Poprawa bezpieczeństwa publicznego w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa drogowego, oraz poprawa estetyki budynku
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	Na terenie miejscowości i okolicy istnieje konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i szybkiej interwencji straży pożarnej w razie pożaru lub nagłego wypadku. Niezbędne do jej właściwego działania są: modernizacja budynku, ogrodzenie terenu, ustawienie nowej suszarni na węże strażackie, doposażenie jednostki strażackiej.
Harmonogram realizacji	2021-2028
Koszt i źródła finansowania	Gmina Gietrzwałd, środki zewnętrzne

	Zadanie nr 9
Nazwa zadania	Dobudowa zaplecza gospodarczego, szatni i niezbędnych pomieszczeń pedagogicznych w szkole podstawowej. Monitoring wokół szkoły i na boisku Orlik
Cel	Poprawa warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły zgodnie z wymogami służb sanitarnych i oświatowych.
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	Szkoła w Biesalu nie posiada niezbędnego zaplecza gospodarczego do przechowywania nie wykorzystywanego sprzętu szkolnego (stoliki, krzesła, itd.). Istnieje też pilna potrzeba powiększenia szatni. Jest możliwa dobudowa pomieszczeń poprzez zabudowę dużej wnęki przyszkolnej zajmowanej wcześniej przez drewno opałowe. Zakres robót obejmowałby dobudowę dwóch ścian zewnętrznych i przykrycie ich dachem wkomponowanym w istniejący budynek. W dobudówce winny znaleźć się: powiększona szatnia, pokój pedagoga lub logopedy, zaplecze kuchenne, zaplecze gospodarcze z pokojem gospodarczym. Założenie monitoringu wokół szkoły i na boisku Orlik.
Harmonogram realizacji	2021-2028
Koszt i źródła finansowania	Gmina Gietrzwałd, środki zewnętrzne

Zadanie nr 10	
Nazwa zadania	Utworzenie z miejscowości Biesal wsi tematycznej
Cel	Wzbogacenie oferty edukacyjno-turystycznej i rekreacyjnej
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	Wykorzystując istniejący potencjał Biesala, planuje się utworzenie Wsi Tematycznej o charakterze astronomiczno-kosmicznym. Planuje się stworzenie niewielkiego obserwatorium astronomicznego oraz utworzenie parku tematycznego i witacza na wjeździe do miejscowości. Rekomenduje się nadanie niektórym ulicom nazw związanych z astronomią.
Harmonogram realizacji	2021-2028
Koszt i źródła finansowania	Gmina Gietrzwałd, środki zewnętrzne

Zadanie nr 11	
Nazwa zadania	Rewitalizacja Stadionu Leśnego
Cel	Przywrócenie funkcji sportowej dawnego stadionu leśnego
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	Zaniedbane boisko przejął w opiekę Klub Sportowy Rugby Gietrzwałd posiadający drużynę żeńską i męską. Na boisku organizowane będą treningi mecze, ligowe i turnieje krajowe i międzynarodowe. Zakres robót obejmuje między innymi: remont szatni, organizację zaplecza, renowację murawy, budowę trybun, ogrodzenie terenu oraz wszelkie prace porządkowe na terenie obiektu.
Harmonogram realizacji	2021-2028
Koszt i źródła finansowania	Gmina Gietrzwałd, środki zewnętrzne, fundusz Sołecki

Zadanie nr 12	
Nazwa zadania	Zagospodarowanie terenu wokół Wiejskiego Domu Kultury w Biesalu
Cel	Przystosowanie otoczenia Domu Kultury do wypełniania zadań rekreacyjnych, kulturalnych i Środowiskowych.
Przeznaczenie zadania, jego przedmiot i zakres	Dom kultury posiada miejsca wymagające odpowiedniego wykorzystania na cele związane z integracją miejscowej społeczności. Przedmiotem zadania jest dobudowanie tarasu zewnętrznego komponującego się z budynkiem.
Harmonogram realizacji	2021-2028
Koszt i źródła finansowania	Gmina Gietrzwałd, środki zewnętrzne, fundusz Sołecki.

4.2 Inne działania, na które będziemy pozyskiwać środki

Estetyka i promocja wsi:

- doprowadzić do poprawy estetycznego wyglądu wsi, budynków i zagród, np. poprzez promowanie właściwych wzorów dla nowej zabudowy, zadbanie o odpowiednie zapisy w planie miejscowym, wyeksponować i chronić obiekty zabytkowe (kościół NPNMP w Biesalu),
- wprowadzić zwyczaj, aby każdej posesji towarzyszył odpowiednio skomponowany i dobrze urządzony i zadbany ogród wiejski poprzez organizowanie konkursu „Najładniejsza posesja”,
- wykonać tablicę informacyjną o wsi, z mapką pokazującą trasy turystyczne w okolicy wsi,
- wypromować wieś, jako miejsce atrakcyjne dla zamieszkania i wypoczynku,
- założyć stronę internetową miejscowości Biesal,
- organizować festyny wiejskie mające na celu promocję miejscowości,
- ustawienie poematu w kształcie serduszka na nakrętce plastikowej.

Integracja mieszkańców

- organizować spotkania mieszkańców, koła zainteresowań i warsztaty rękodzieła, spotkania w klubie Senior + w WDK w Biesalu
- organizować imprezy rekreacyjno- sportowe w przyszkolnej sali gimnastycznej, na boisku Orlik, na stadionie leśny oraz na świeżym powietrzu z wykorzystaniem oznaczonych tras rowerowych
- utworzyć kółka zainteresowań typu teatralne, taneczne, muzyczne, sportowo – taneczne, modelarskie, astronomiczne.

Rozdział V Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych, które opisują jego postęp i efekty.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy w Gietrzwałdzie zaangażowane we wdrażanie „Planu Odnowy Miejscowości Biesal”. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołecka, której rolą jest współpraca z organami samorządowymi przy realizacji Planu i śledzenie jego postępów, a także informowanie mieszkańców o realizacji tegoż Planu. Przyjęty „Plan Odnowy Miejscowości Biesal” jest dokumentem, który może ulegać zmianom. Oznacza to, że może podlegać aktualizacji i dostosowaniom w zależności od istotnych uwarunkowań rozwoju oraz oceny skuteczności dokonywanej w trakcie ewaluacji. Wprowadzane mogą być do niego dodatkowe zadania uznane za ważne dla mieszkańców.

Raz w roku Sołtys miejscowości Biesal na zebraniu wiejskim przedstawi informacje o realizacji Planu Odnowy Miejscowości.

Przewodniczący Rady Gminy

/-/ Janusz Tkaczyk